

a társának (főnökének?, Szent Péternek?), s ott marad... ahogy a hullámozó félhomályban itt is, ott is felvillan egy-egy lámpa (öngyújtó?, gyertya?, csillag?)... ahogy a gyomrában lapuló, egyre nyugtalanabb s nehezebb golyó (gombóc?) elkezd föl-le szaladgálni, meg-megakad, de sem kiköpni (kiokádni), sem megállítani nem képes... ahogy többször is megpróbálja végiggondolni, hogy miért is jött ide, hogy kiszáll, bemegy az áruházba, leveszi a polcról a permetezőszert, a hangyairtót, a dezodort, a tartósított tejet, a kenyeret, az ásványvizet, fizet, bepakol... bepakol... s ahogy hirtelen mozdulattal, mintha mindezt megtette volna már, elindítja a kocsit, s (mintha temetés után a temetőből) kióvakodik a dermedt autók (sírhalmozók?, a farakások?) közül, s elkígyózik, -száguld, elmenekülne, ahogy...

Ágh István

VALAHOL AZ A RÉGES-RÉGI

Fűrészszírás

Alig múltam gyerek, már megtanultam bánni a szerszámokkal, gúzsba kötve húztam a fűrész, fél tédről kinyúlva a tönk előtt, akár egy szűk gödörben oda-vissza, mint párom fordítottja, jól tudtam, mitől kínlódtak naponta a favágók, míg döntötték a nyárost, de nem sajnáltam őket, mert gyűlöltem, amit tündöklő fáimmal csináltak, apám akarta így, azért se ingyen vigyék a földjét, legalább a fája maradjon meg padlónak, gerendának, átkínlódta szálfái szenvedését, a fűrészszírást, s a nyitott sebek nagy sárgulásából felgyúlt annyi részvét, mely a szenttelen pusztításban meghat, s emlékeztet, mi folyt az öles árok partján, mikor a fűrészpor virágzott.

A végső percben

Kivágva bár, és mégis rendületlen tartotta magát, mintha a magasban örökké állna, nem a végső percben egyensúlyozná, csak egy pillanatra, égi terhét a tuskó földi lapján, s valódi volna, ami már mutatvány, mely a favágók akarata nélkül folytatódik, hatalmasabb erőnek engedve, mázsás ágain keresztül sokszorozódik gallya rezdülése, hogy kizökkenti tengelyét alulról, megrendült terebélye arra fordul, amerre csúcsa billen, már egészen nekilódul, méltóságos bukása egyre nagyobb szelet kavar az égben, s a földközélen veszett gyorsasággal zuhan, tulajdon árnyába csapódva kazalnyi roncsát teríti a hóra.

Szólni se mertünk

Nem tudtuk, honnan jött a teknővájó cigány, egyszerre ott termett hívatlan, azonnal a halálos csöndbe gázolt, szólni se mertünk hozzá, megriadva néztük, ahogy nyeste a vastag rönköt szusszával is, nyögött és felüvöltött, keserves tűzzel bajlódott az asszony, szeme is belekancsult, úgy pipázott, ura óriás kabátjában guggolt a sáron, talán mezítláb se fázott olyan féktelen izzás közelében, melyet ő szíttott varázserejével, teknőbe való nem volt pácolásra, dagasztásra, utód sem fürdetésre, a nyárfát mégis addig vágta, vájta, míg egy babához illő lett belőle, fölnezzett végül, hóna alá fogta, elmentek, mintha ott se lettek volna.

Csupa áttetsző

Valahol az a réges-régi nyáros,
 melyet idáig őriztem magamban,
 hiánya gyöngyház falán átszivárog,
 s fölrakódik annyi letűnt alakban,
 ahány a széles legelő hosszában
 magasodott, már terelném alá a
 kis tehenet, hogy árnyékba húzódva
 ábrándozzak a hosszú lusta télről,
 s hogy a kékvércsék kései utóda
 zöldjébe száll, s valaki mégis eljön
 kedveseim közül, pedig hiába,
 nem vezet földi út a délibábra,
 mert ott a csillám nem levélen vibrál,
 a héj ezüstje elszakadt az ágtól,
 csupa áttetsző gyökérvesztett kristály,
 jönnének csak a nagy fejszés favágók,
 valaki úgyis megadta az árát,
 hogy ezt a káprázatot tarra vágják.

Karinthy Márton

ÖRDÖGGÖRCES

Utazás Karinthyába*

Egészséges emberek ülnek egy kupacban, jókedvük van, tréfálkoznak. A prímet egy harsány hang viszi (apám), jól hallhatóan az élet császára: most érkezett meg a világ túlfeléről, élménybeszámolót tart, ajándékokat hozott. Különféle tréfákat eszel ki, mindenkit bevon a játékba. A hangulat egyszerre csipkelődő és oldott.

Viselkedésében mégis zavar valami. Mesterkéltnek, túlfeszítettnek tűnik a vidámsága. Pedig általában valóban ilyennek láttam. Most döbbenően szembesülök az emlékekkel: mennyi minden idegesített az apámban.

Gyerekkoromban szorgalmasan gyűjtöttem a tőle elszenvedett sérelmeimet. Körvonalazatlan vádakkal illetem őt. Felróttam burjánzó életkedvét, hangos életszeretetét, mindenből azonnal durva tréfát csináló tapintatlanságát, érzéketlen magabiztosságát, erőszakos győzni akarását. Mindazt, ami belőlem – szerinte – hiányzott. Büntudattal kellett szembenézniem a szomorú ténnyel, hogy egész lényem, fizikai ereje, habzó vitalitása túl sok nekem.

* Részletek az Ulpius-ház gondozásában novemberben megjelenő könyvből.